

Ephesians

Leta

Paul Mo Ulia Isana Mara

Ephesus

Leta Nike

‘Ā hasohaso God sei enia Taman Moli Iesu Křisto, matan enia mo leřuhu hiniřa na leřuhu tari matan tuka sei la tai isan Tanumena matan Křisto.’ (1.3). Paul mo tapulo uli na hina aulu hin nona retisohai sei, vara Křisto mo mate na talopeilopei mo vaiřa řa materi řa mai natun God (1.7–8). Ale nake mo lo sakele aulu na tuka na matuan God, mo aulu na hinau tari nake i pa aulu tui tui (1.20–21).

Křisto mo vilijojovi vořa tavera sei mo lo turu na livuhařa sei mo lo vaiřa řa lo meresahi (2.14) mo vaiřa řa mai matea na Tanume Tapu (2.22) usuri na masalon God (3.11).

Moli matalete, Tanume Tapu matalete, God matalete mo aulu na hinau tari (4.4–5). Mo vere a mara kalesia la pa hahau na tamata usuri na Tanumen God (4.3).

Ephesus mo lo toho mariviti na pahisa tasi Asia Minor (nake la tovia Turkey). Hin rani atu enia havati taon tavera hin jara atu na ruhuruhun Rome. Enia jaran Artemis, god hařai atu tamlohi řořoha la lo lotua ea (Acts 19).

Paul mo vujangia vara na natun God la pa hahau hin mauri paro nike sohena sava (4.17–5.20). Tamlohi usuri non Moli la lo toho na opoia non God, ale la pa usuri na masalona (5.1). La malue na řořoha, la pa hahau na malarani, ale maurira la pa meresahi na tinapua (5.8–9).

Paul mo vujangia vara tamlohi, hañai lahi peresi na natura, ale slev peresi na nora tamlohi tavera la pa hahau sohena na maurira hin Křisto (5.21–6.9).

Paul mo levosahi mamahuni na řomopoia non God:

‘Pani God, na nona řomopoia tavera jea, mo opoiřa mo tavera jea, mo sořotahiřa peresi Křisto ale mo sileřa na mauri paro, hina purongo vara enřa řa pa lo toho na mate mata nořa lejileji – God mo juri kamim usuri na nona řomřuhu – Matan kamim ka lo juri usuri na nona řomřuhu na rasua, kamim hasemim ka sopo vaia, enia otori non God isařa.’ (2.4–5, 8)

Hin Leta Nike

1. Retioloolo (1.1–2)
2. Otori non Křisto hin Tanume Tapu (1.3–3.21)
3. Mauri paro hin Křisto (4.1–6.20)
4. Isoiso Retioloolo (6.21–24)

Retioloolo Non Paul Isana Mara Ephesus

¹ Enau Paul, enau vahařule matea non Křisto Iesu usuri na masalon God. Na lo uli leta nike isana tapuhi Ephesus, la haratu la lo turu řilangi hin Křisto Iesu.

² Na lo usiusi vara God Tamařa peresi nořa Moli Iesu Křisto la sohai na nora řomřuhu peresi na tamata isamim.

God Mo Leřuhu Hiniřa Hin Křisto

³ Řa hasohaso God sei enia Taman Moli Iesu Křisto, matan enia mo leřuhu hiniřa na leřuhu tari matan tuka sei la tai isan Tanumena matan Křisto. ⁴ Matan God na nona opoia mo viřoniřa hin Křisto tiroma moiso mo pa vai na varama, vara řa pa tapu ale řa vokevoke na nahona.

⁵ God mo taua tiroma moiso vara i pa laviřa sohena nona korohi řa mai natuna tataholo hin Iesu Křisto, usuri na nona řomavulahi peresi na masalona.

⁶ Matan haratu, řa hasohaso God matan nona řomřuhu tavera sei mo sureia hiniřa, matan enřa non Natuna sei mo

opoia mo tavera jea. ⁷ Křisto mo volituhuřa na řaena, ale God mo řomiřa mata nořa hehe usuri na řuhuřuhu mata nona řomřuhu, ⁸ ale mo surei tavuniřa na nona řomřuhu usuri na nona lelevosahi.

⁹ God mo vaia hin haratu mo vuhesia na jara tavera. Mo vuhesi na nona hina luhu mata masalona usuri na nona řomavulahi sei mo taua hin Křisto, ¹⁰ ale řomřomi tavera atu non God sei mo taua moiso i pa masese na ranina tataholo sei vara Křisto i pa aulu na hinau tari na tuka peresi na varama. ¹¹ Ale God mo vai na hinau tari la masese usuri na masalona, mo taua tiroma moiso vara i pa viřoniřa nona vara řa pa vao matea hin Křisto. ¹² Matan vara kamam Jew sei kama lo tau na nomam řomtoho tiroma hin Křisto, God i pa lavi na hasohaso tavera matana. ¹³ Ale kamim sohena, ka sořotahi peresi na vaon Křisto hin rani atu ka rongo na reti mata varařuhu sei Retiřuhu mata nomim juri. Kamim ka tau na nomim rasua hin Křisto ale ka lo sořotahi peresia, ale matan ka sořotahi peresi Křisto, God mo sile kamim na Tanume Tapu sei mo retitauhi hinia tiroma moiso isana nona tamlohi. God mo vujangia vara ka nona matan mo sile kamim na Tanumena Tapu. ¹⁴ Tanume Tapu sei mo sohena retitauhi matea sei mo vujangia vara God i pa sileřa na hina řuhuřuhu sei mo retitauhi hinira moiso, vavano i tikeli rani atu God i mařivisi na nona vavahinau mata volituhu na nona tamlohi tari, ale matan haratu, řa pa hasohaso nořa God.

Usiusi Mata Lelevosahi Varařuhu

¹⁵ Matan hinau akerihi natu, mo tapulo hin rani atu nara na rongo na nomim rasua hin Moli Iesu peresi na nomim opoia isana tapuhi tari, ¹⁶ na sopo lo isoiso na noku vere meje isan God matamim na rani na lo usiusi vara na řomřomi kamim. ¹⁷ Na lo usiusi vara God non nořa Moli Iesu Křisto sei memerana řuhuřuhu mo tavera

jea, vara Tanumena i sile kamim na nona lelevosahi peresi na hitevosahi matan vara ha eři ulua na nomim levosahi hin God, ¹⁸ matan enia mo vai na mapumim mo mařivi na memera, matan vara ha eři hitevosahi na řomtoto ģuhuruģu sei mo tovi kamim matana, ale matan vara ha eři hitevosahia vara nona leřuhu ģuhuruģu sei la ģuhuruģu jea la sohena sava isana nona tamlohi.

¹⁹ Ale na lo ususi vara ha pa tapulo hitevosahi na tavera suiģana ģuhuruģu sei enia nořa, enřa sei řa rasua. Suiģa nike enia pa suiģa tavera jea atu ²⁰ sei mo sauteterahi Křisto na mateia ale mo sakeleģia na jara ololo tavera na matuan God na tuka aulu ģinia, ²¹ God mo taģea mo aulu jea mo jeu la haratu la aulu, teni la haratu la lo tauri na suiģa, teni la haratu la lo řilangi, teni la haratu la lo tiroma ģin tea, teni na ģija tari sei la lo toģo, mo sopo ģin pongi akeriģi purongo pani ģin pongi atu mo lo mai sohena. ²² Ale God mo tau na ģinau tari na ruhuruģu palon Křisto, ale mo vai Křisto sei mo aulu na ģinau tari vara i patu nona kalesia tari, ²³ ale nona vao kalesia tari enira epena, ale maurin Křisto natu mo lo mařivisi na ģinau tari.

2

Mauri Paro ģin Křisto

¹ Tiroma ka mate mata nomim leģileģi peresi na heģe sei ² ka lo toģo ģinira usuri na malelen varama nike nake, usuri na masalon Setan, enia supe rihiriģi řilangi atu sei mo aulu na masapa, natu mo lo voko na mapun la haratu sei la řoģu vara la ololo ģin God. ³ Enřa řa soģera tiroma, řa lo ģaģau usuri na masalořa, ale řa loloso na masalořa sei mata epeřa peresi na řomira, ale řa vora řa natu talai lolokoru non God mata heģe sohena tamlohi tari tinapua.

⁴ Pani God, na nona řomopoia tavera jea, mo opoiřa mo tavera jea, ⁵ mo sořotahiřa peresi Křisto ale mo sileřa na mauri paro, ģina purongo vara enřa řa pa lo toģo na mate mata nořa leģileģi — God mo juri kamim usuri na nona

řomřuhu. ⁶ Matan God mo sauteterahiřa na mateia peresi Křisto, ale mo sakelehiřa peresia na tuka matan enřa řa matea peresi Křisto Iesu, ⁷ mo vaia matan vara hin la pongi sei la pa mai, i pa vujangia vara nona řomřuhu mo tavera jea sohena sava isařa usuri na nona řomřuhu tari hiniřa hin Křisto Iesu.

⁸ Matan kamim ka lo juri usuri na nona řomřuhu na rasua, kamim hasemim ka sopo vaia, God sei mo sile purongoi otori nike isařa; ⁹ mo sopo juri kamim mata nomim vavahinau, mo vono matan vara tea i sopo eři mangisi matana. ¹⁰ Matan enřa vavahinau non God, mo vaiřa řa mai hina paro matea hin Křisto Iesu matan vara řa pa vai na vavahinau řuhu sei God mo tatamahunira tiroma moiso matan vara řa pa hahau hinira.

Enřa Řa Matea Hin Křisto

¹¹ Matan haratu, na opoia vara kamim sei ka vora tamlohi řořoha, ha to řomřomia sohena sava ka lo toho tiroma, ale Jew la lo verea vara kamim ka sopo tatuara matan ka sopo taiřalihi sohera, hinau sei tamlohi la lo vaia na epera purongo pani mo sopo tueni na mapura, ¹² ale ha sopo řomaliho vara hin la rani atu ka lo toho pani mo sopo te nomim Křisto, ka lo toho ka sopo tatua vao tavgavu in Israel, ale ka vinano na nora retitauhi mata leřuhu non God, ale mo sopo te nomim řomtoho, ka lo toho na varama pani ka sopo levosahi God. ¹³ Pani nake hin Křisto Iesu, kamim sei tiroma ka lo toho asau řove isan God, God mo lavi kamim ka mai mariviti isana na řaen Křisto Iesu. ¹⁴ Matan Křisto natu, mo tau na tamata isamam Jew peresi kamim tamlohi řořoha, mo vaiřa řa mai vao matea. Nona mateia mo vilijojovi vořa tavera mata hitesatihi na tinapua sei mo lo turu na livuhařa, ale mo lo vaiřa řa lo meresahi, ¹⁵ na nona mateia mo vai na leu tari nona Jew la isoiso. Mo vaia matan vara i vai na vao tamlohi paro matea i malue hin la haratu mo rua

mata nona sari tamata, ¹⁶ ale Křisto mo vaira la epe matea, mo sořotahira jara matea isan God na nona mateia, ale hinia, mo vilimatei na nořa hitesatisatihiřa. ¹⁷ Ale mo mai ale mo retivujavujangi na tamata isamim sei tiroma ka lo toho asau řove hin God, ale tamata isan la haratu la lo toho mariviti, ¹⁸ matan vara hin Křisto enřa tolu řa pa eři mai isan God Tama na Tanumena sei mo matelete purongo.

Řa Mai Iman God Paro

¹⁹ Ale nake ka sopo mele vinano teni tamlohi mata jara tinapua. Pani ka tamlohi hin jara atu tolu na nona tapuhi, ka tamlohi lolo iman God. ²⁰ Enřa řa imana, řa lo turu na pulon ima sei God mo vaia na nona vahařule peresi na přovet matan nake, ale Křisto Iesu natu enia pulo vatu matan ima atu. ²¹ Hinia, ima tari la lo sořotahi mamahu mo řuhu, la ulua la mai temple tapu matea hin Moli sei ²² kamim sohena, God mo lo voro kamim ka mai jara matea vara ha mai jara toho matea non Tanumen God.

3

Řomřomi Luhu Non God

¹ Matan řomřuhu non God sei natu, enau Paul na lo toho na ima řilangi matan noku vavahinau non Křisto Iesu matamim la tamlohi řořoha. ² Na levosahia vara ka levosahi moiso sohena sava God mo sileau hin vavahinau řuhu nike mata vereuli na sava hinau řuhu mo vaia mata juri kamim. ³ Sohena na ulia makomona tiroma moiso hin leta nike vara God hasena mo vuhesi na nona řomřomi luhu isaku moiso. ⁴ Vara ha lo evia, ha pa eři hitevosahi na sava na levosahia moiso hin hina luhu atu hin Křisto. ⁵ Hina luhu nike, God mo sopo vuhesi isan te pina tamlohi na varama tuai sohena Tanumena mo vuhesia nake isana nona vahařule tapu peresi na přovet.

⁶ Hina luhu atu enia harihi: enia vara tamlohi řořoha tolu na Jew tari enira la pa lavi na hina řuhuřuhu sei God i pa silea isana natuna. Enira tupra rua la pa juri matan

la rasu na Retiřuhu, ale la sopesope tavalu epe matea purongo, ale enira tupra rua la pa lavi na vua retitauhi hin Křisto Iesu. ⁷ Enau na mai volitusi matea non Retiřuhu nike usuri na otori řuhuřuhu mata řomřuhu non God sei mo silea isaku usuri na nona vavahinau na suihana.

⁸ Hina purongo vara enau na atano jea na tapuhi non God, enia mo řomřuhu isaku vara a pa retivujavujangi na řuhuřuhun Křisto isana tamlohi řořoha na sava tea i sopo eři levosahi te hinau matana, ⁹ ale vara a vai na tamlohi tari la memera na řomřomi luhu non God sei mo vai na hinau tari sei mo jarohia tuai moiso.

¹⁰ Řomřomi tavera non God enia mata vujangi na nona lelevosahi na malele tinatinapua tari na lima nona tamlohi isana vui varama sei la lo aulu peresi la haratu la lo tauri na suiha na masapa peresi na tuka. ¹¹ Haratu natu mo usuri na nona řomřomi sei mo taua matan tuai tiroma moiso vara Křisto Iesu nořa Moli i pa vai mařivisia.

¹² Matan hin Křisto řa eři turu řilangi, ale enia mo vaiřa řa eři řomřilangi na nořa rasua řa sopo matahu vara řa mai na nahon God. ¹³ Matan haratu, na lo usi kamim vara mapumim la sopo jovi mata noku rani řilangi matamim, ha lavia sohena hina řuhu matea isamim.

Usiusi Non Paul

¹⁴ Matan hinau nike, na lo papaohi atano na nahon God Tama, ¹⁵ enia haratu sei mo tau na hija vao tari na tuka peresi na varama. ¹⁶ Na lo usiusi vara God na nona leřuhu řuhuřuhu matuvana, i tinařihia vara i vai na lolomim la suiha hin suiha atu Tanume Tapu mo lo silea.

¹⁷ Na lo usiusi vara Křisto i pa toho na lolo mapumim na nomim rasua, na lo usiusi vara na nomim wariha i řilangi na opoia řuhuřuhu non God, ¹⁸ na lo usiusi vara ha pa eři hitevosahia peresi na tapuhi tari vara nona opoia mo tavera sohena sava, mo peravu sohena sava, mo aulu sohena sava, ale mo puaha sohena sava, ¹⁹ ale matana, na

lo usiusi vara řa eři levosahi na opoia non Křisto sei mo jeu na lelevosahi, matan vara ha pa mařivi savulevule na mauri peresi na suiha tari sei la lo tai isan God.

²⁰ Na lo usiusi isan God sei suihana tavera jea mo lo voko hiniřa sei i eři vai na hinau la jeu na sava řa lo usia teni řa lo řomřomia, ²¹ vara i lavi hasohaso tavera na vao kalesia tari, ale hin Křisto Iesu na rani tari, tui tui, amen.

4

Enřa Epe Matea Hin Křisto

¹ Matan haratu, enau prisoner matea non Moli, na lo usia řilangi vara ha hahau na malele mo tataholo na nahon God usuri mauri atu mo tovi kamim matana. ² Ha řomatano, ha řuhu isana tinapua, ha řomperavu isamim hatehateahi, na opoia ha řomřomi purongo na hinau sei tinapua la jovi hinira. ³ Tanume Tapu mo sořotahi kamim moiso, ale ha hahau na tamata matan vara ha pa matea.

⁴ Enřa mo isoiso řa epe matea, ale enřa mo isoiso řa lavi na Tanume Tapu matelete purongo, ale enřa mo isoiso God mo toviřa matan mauri řuhuřuhu atu na rani mo lo mai. ⁵ Moli enia matelete purongo, rasua matea, paptijo matea, ⁶ ale God matelete purongo, enia Tamařa sei enia mo aulu hiniřa mo isoiso, ale mo lo toho hiniřa mo isoiso, ale mo lo vavahinau hiniřa mo isoiso.

⁷ Pani Křisto mo sileřa hatehateahi na vavahinau řuhu usuri na masalona řuhuřuhu. ⁸ Matan Retitapu mo vereā tuai moiso vara,

‘Rani atu mo sahe aulu na tuka,

mo tiroma na vao matea mo terira,

ale mo sile na otori isana nona tamlohi.’ *Psa 68.18*

⁹ Reti sei ‘mo sahe aulu’ mo lo řarami na sava? Mo řaramia vara enia mo sivo na lolo varama tiroma.

¹⁰ Haratu sei mo lo sivo atano na lolo varama enia haratu sei mo sahe aulu vara i aulu na hinau tari na tuka.

¹¹ Enia haratu sei mo sile na tamlohi hai isana vao kalesia sohena vahařule, hai sohena přovet, hai la evangelist, hai la tavui kalesia, ale hai la tamlohi vujangi. ¹² Nora vavahinau enia matan vara la pa eři vujangi mamahuni na tapuhi, matan vara la eři vai na vavahinau non God, ale enia vara la vai na epen Křisto sei enřa kalesia tari, la ulua i řilangi, ¹³ vavano i tikeli na rani enřa mo isoiso řa matea na rasua peresi na lelevosahi hin Natun God. Ale řa mai tamlohi jea na řomřomi, ale řa ulua řa sohen Křisto vevuhi.

¹⁴ Moiso řa pa sopo mele sohena natuvarihi sei tarea řomira la sopo levosahi mamahuni na sava la lo rasua. Ale la řomkaka matan tea mo vere te hinau tinapua isara teni te reti nona tamlohi vujangi haluhalu sei mo vai halu atu la rongoa sohena retivarařuhu matea isara. ¹⁵ Řa pa sopo sohera pani řa lo taurilati na retivarařuhu na opoia, ale na hinau tari řa pa ulua hin Křisto sei enia patu epena. ¹⁶ Epena tari la lo ulua na limana purongo, la lo sořotahi mo řuhu matan manmanina tari la lo taurilatira jara matea. Vara kalesia hatehateahi la vai na řungara vavahinau, pa epena mo ulua na opoia.

Mauri Paro Hin Křisto

¹⁷ Ale na lo verea řilangi isamim na hijan Moli vara ha sopo mele hahau sohena tamlohi řořoha sei nora řomřomi mo rongorongono vono. ¹⁸ Nora řomřomi řořoha, mo lo toho asau řove na maurin God matan mapura mo řilangi ale mo horora vara la sopo eři lelevosahi. ¹⁹ Matan la sopo eři mele mahanuhanu hin te nora hehe, la pute na nora mauri maji, ale la lo řomřomjea vara la vai na posposi lumiha sasati tari.

²⁰ Pani hin rani atu ka tau na nomim rasua hin Křisto, la sopo vujangia vara ha mauri sohena, ²¹ na levosahia mo řuhu vara ka pete rongono te hinau matana moiso,

ale ka sořotahi peresi Iesu usuri na retivarařuhu sei la vujangia isamim moiso. ²² La vujangia isamim tiroma moiso vara ha tau nařihi na nomim mauri tuai mata hehe sei la posposi lumiha sasati sei mata halu la vaia mo lo ranga jea, ²³ ale ha tinařihia vara Tanumen God i posi na řomimim peresi na nomim kilakilau la paro. ²⁴ La vujangia isamim vara ha ru na mauri paro sei God mo vaia usuri na masalona, mo tataholo, mo tapu ale mo varařuhu.

²⁵ Matan haratu, ha isoiso na halu sohen přovet matea mo verea mara, ‘kamim hatehateahi ha retireti tataholo isana tahisamim’ *Zec 8.16* matan enřa řa nořa hatehateahi. ²⁶ ‘Vara ka lolokoru, ha sopo hehe!’ *Psa 4.4* Ha sopo tinařihia vara pulo nomim lolokoru i aulu hin kamim i peravu, ²⁷ vara i vono, ha pa sile na masapa isan Tiapolo vara i aulu hin kamim.

²⁸ Vara engko tamlohi vavanaho matea, o isoiso na vavanaho. O tapulo hani na masumasum, ale o hansohai isan la haratu la vejuveju. ²⁹ Ha sopo tinařihia vara te reti sasati hatea i malue na jingomim, pani ha pa lo vere na reti řuhu purongo matan vara la eři tueni la haratu la lo rongora.

³⁰ Ale ha sopo vai na Tanume Tapu non God i rongo i sati na sava ka lo vaia, matan enia natu mo tapuhi kamim moiso matan rani atu God i pa juri kamim hinia.

³¹ Ha pulahi nařihi na nomim posposi hohona, lolokoru sati, lolokoru, ngaruhi na tinapua, retiřeřesi na tinapua, ale ha pulahi nařihi na posposi sasati tari la sopo toho na maurimim.

³² Pani ha vai na posposi řuhu isamim hatehateahi, ha řomopoi, ha řomi kamim hatehateahi sohen God hin Křisto mo řomi kamim.

5

Ha Hahau Na Malarani

¹ Matan haratu, ha usuri na tovongi non God na hinau tari ka lo vaira sohena natuna tataholo sei mo opoira mo tavera jea, ² ale ha toho na opoia sohen Křisto mo opoiřa sei mo sile na maurina matařa sohena malamalai matea asuna mo ponaha mo řuhu isan God.

³ Ha sopo tinařihia vara te mauri maji teni te řomřomi lumiha, teni te hanmarua i toho isamim. Matan la hinau nike la sopo eři toho isana tapuhi non God. ⁴ Ha sopo vere na hina lumiha teni retireti rongorongono vono, teni sorahi sati na hařai teni tamlohi — la hinau tari sei enira la sopo tataholo isamim. Pani na jarara, ha vere meje isan God. ⁵ Matan ha levosahi mamahunia vara haratu mo lo vai na mauri maji, teni řomina mo lumiha, teni mo hanmarua matan tamlohi hanmarua matea enia tamlohi lotulotu vono matea, i pa sopo eři unu hin mauri atu Křisto enia God la supe hinia. ⁶ Ha sopo tinařihia vara tea i halu kamim i vereha vara sava na lo vereha akerihi la retireti purongo, matan talai lolokoru non God mata hehe i pa jovi isana tamlohi lejileji tari. ⁷ Ha sopo vai la hinau sei la lo vaira, ⁸ matan na pongi matea kamim ka lo toho na řořoha, pani nake kamim ka lo toho na malarani matan Moli. Ha hahau sohena natu malarani, ⁹ matan vua malarani enia mo vai na hina řuhuřuhu tari sei la tataholo ale la varařuhu la pala.

¹⁰ Ha vaihitea vara ha levosahi na sava God mo avulahi hinia. ¹¹ Ha sopo sořotahi peresi tea mata vai na hina sasati mata řořoha, pani na jarara ha vai na tamlohi la levosahia vara la hinau atu la sati. ¹² Matan enia hina mahanuhanu matea vara ha lo eři sorahi na hinau tamlohi lejileji la lo vai luhu hinira. ¹³ Pani hinau tari, malarani mo merasahira la mera mo řuhu vara la sasati sohena sava. ¹⁴ Matan hinau tari sei la pala na jara tavera malarani mo vaira la memera, ale Retitapu mo vereha vara,

‘O turu o kilau na nom řommate!

O turu na mateia,

ale Křisto i pa merasahiho,
ale ha pa lelevosahi.'

Isa 26.19; 51.17; 52.1; 60.1

Ha Mauri Na Suihan Tanume Tapu

¹⁵ Matan haratu, ha lo kilau mamahunia vara ka lo hahau sohena sava, i sopo sohena tamlohi rongorongo vono pani sohena tamlohi lelevosahi. ¹⁶ Ha sopo toho purongo pani ha vai na hina řuhu matan la rani nike hehe mo mařivi hinira. ¹⁷ Matan haratu ha sopo rongorongo vono, pani ha tamlohi lelevosahi mata levosahi na masalon Moli. ¹⁸ Ale ha sopo drong na wai řilangi sei i pa komo na maurimim, pani ha tinařihi na Tanumen God i mařivisi kamim, ¹⁹ ale ha lalavete na psalm, na hymn peresi na vete Tanume Tapu mo silera, ale ha sohai na vete sei la lo toho na mapumim la sahe isan God. ²⁰ Tarea ha vere meje isan God Tama matamim hatehateahi na hijan nořa Moli, Iesu Křisto.

Reti Mata Lahi Nona Kalesia

²¹ A mele verea vara ha ooloo hin kamim hatehateahi matan ka lo lotu Křisto na ooloo. ²² Kamim hařai lahi, ha ooloo na tuamim sohena ka lo ooloo hin Moli. ²³ Matan tamlohi lahi matea enia patun narouna, mo sohen Křisto enia patu epena sei vao kalesia tari, enia hasena mo sile na maurina vara i jurira. ²⁴ Sohena vao kalesia tari la lo ooloo hin Křisto, ale kamim hařai lahi sohena ha pa ooloo na tuamim na hinau tari.

Tamlohi Lahi La Sohen Křisto

²⁵ Tamlohi lahi ha opoi na naroumim sohen Křisto mo opoi na nona vao kalesia ale mo hase sile na maurina matana, ²⁶ matan vara i tapuhia ale Tanumena mo vaia mo vokevoke na paptijo peresi na nona reti. ²⁷ Mo vaia matan vara i tatamahuni na vao kalesia vara i nona hasena sei mo řuhuřuhu jea, mo sopo te hina lumiha hinia, teni te hehe

teni te hina sasati tinapua hatea, pani mo tapu mo sopo te hinau vara tea i efi tuvaia hinia. ²⁸ Mo sohena purongo, tamlohi lahi la pa opoi na naroura sohen la lo opoi na epera hasera. Matan tamlohi lahi sei mo lo opoi narouna, mo lo hasena opoia. ²⁹ Matan tea mo sopo hasena rohu na epena, pani mo vahania na nona reti ale mo kilau mamahunia, sohen Křisto mo lo vaia isana vao kalesia. ³⁰ Ale enřa řa sopesope epena. ³¹ Sohena Retitapu mo vereva vara, ‘Matan hinau atu, tamlohi matea i pa tinařihi tamana enia tinana, ale i sořotahi isan narouna, ale enira tupra rua la mai matea’. *Gen 2.24*

³² Hinau nike enia vujangi puhoni matea, matan enia mo lo vujangia sohena sava Křisto mo lo sořotahi isana vao kalesia, ale la matea. ³³ Matana, a mele vereva vara tamlohi hatehateahi i pa opoi narouna sohen mo lo hase opoia, ale narouna i pa sile na ooloo isan tuana.

6

Reti Mata Natuvarihi Peresi Na Tamara

¹ Natuvarihi tari, ha ooloo na tamamim peresi na tinamim, matan enia mo tataholo. ² ‘Ha ooloo hin tamamim peresi na tinamim’ — matan harihi enia tiroma leu sei retitauhi matea mo lo toho hinia, ³ ale sopena mo lo vereva mara vara ha ooloo hinira — ‘maurim i pa peravu, ale i pa mařivi na leřuhu’. *Deut 5.16*

⁴ Tama, ha sopo vaivai na natumim vara la lolokoru, pani ha vaira la ulua na ooloo peresi na vujangi hin Moli.

Reti Mata Slev Peresi Na Nora Tamlohi Tavera

⁵ Kamim slev, hin mauri nike ha tatamahu tarea vara ha ooloo na nomim tamlohi tavera, ha lo ooloo hinira na mapumim tari mo sopo te halu hinia, sohen ka lo vaia isan Křisto. ⁶ Ha sopo sohen la haratu sei la lo voko matan tamlohi la lo kilaura — sohen la haratu la opoia vara tamlohi la pa avulahi hinira purongo — pani ha sohena

slev non Křisto sei la lo vai na masalon God na mapura, ⁷ ale ha avulahi hinia ha vaia sohen ka lo volitusi isan Moli mo sopo isana tamlohi. ⁸ Kamim ha lo levosahia vara Moli i pa sile na volira hatehateahi usuri na hina řuhu řa lo vaira, hina purongo vara enřa řa materi teni řa lo slev.

⁹ Ale usuri posposi nike, kamim tamlohi tavera ha pa vaia isana nomim slev sohena, ha isoiso na nomim reti řilangi isara matan ha lo levosahia vara kamim rua nomim tamlohi tavera matea purongo na tuka, ale enia mo sopo tametame tea.

Ruru Mata Vuro Non God

¹⁰ Isoiso noku reti nahai: ha řilařilangi hin Moli na řilangi nona suihana. ¹¹ Ha ru na ruru mata vuro tari non God matan vara ha eři turu řilangi mata turuhoro na vavahinai non Tiapolo sei la lo mai la lo haluhalu na tamlohi na malele matuvana. ¹² Matan nořa vuro mo sopo peresi na tamlohi sei řa eři hitera, pani peresi na angelo sasati sei la aulu, peresi la haratu la řilangi, peresi la haratu sei la aulu na řořoha hin varama nike, peresi na suiha vui sasati na masapa.

¹³ Matan haratu, ha ru na ruru vuro tari non God matan vara ha eři turu na jaramim hin rani sasati nike, ale ha vai na hinai tari ha eři vaira, ale ha turu řilangi. ¹⁴ Ha turu řilangi ha sopo juha, ha otioti na oti mata retivarařuhu, ale ha ru na řumamim na ruru vuro mata posposi tataholo non God. ¹⁵ Ale sohena nomim sabet mata palomim, ha ru na Retiřuhu sei mo lo sile na tamata matan vara ha pa tatamahu tarea mata ha hahau peresia. ¹⁶ Ha tauri řilangi na nomim rasua sohena tingting matea sei i eři tinghoro na evine hani non Tiapolo. ¹⁷ Ha ru na hati vuro mata juri sei mo lo matahi na maurimim, ale ha taurilati na sita vuro non Tanume Tapu sei enia reti non God. ¹⁸ Ha usi ale ha usi God vara i tueni kamim tarea. Tarea ha usi usuri

na Tanumen God, ale matana, tarea ha lo kilau i řuhu, ale ha tau na řomimim mata usiusi mata tapuhi tari non God.

¹⁹ Ha usiusi matakū matan vara God i pa sileau na retisohai sei mo opoia vara a vereā, ale vara a sopo matahu mata vere mamahuni na hina luhu mata Retiřuhu i memera i řuhu vara enia mata tamlohi tari. ²⁰ Enau na lo toho na jen nakerihi matan na lo retivujavujangi retisohai nike sohen God mo řuleau matana.

Isoiso Reti Non Paul

²¹ Tychicus, vorai řuhuřuhu sei mo lo turu řilangi mata volitusi na vavahināu non Moli, enia i pa vere kamim na hināu tari vara ha levosahira, matan ha pa levosahia vara na lo toho sohena sava. ²² Na lo řulea mai isamim matan haratu natu, vara ha pa eři levosahia vara kamam kama lo toho sohena sava nike, ale vara i eři retituetueni na mapumim.

²³ Noku usiusi vara tamata, opoia peresi na rasua la tai isan God Tama peresi Moli Iesu Křisto, la pa toho isamim la vorai peresi na vevorai. ²⁴ Na lo usiusi vara řomřuhu non God i pa toho isan la haratu sei la opoi nořa Moli Iesu Křisto na opoia sei mo sopo te isoisona.

Tangoa New Testament
The New Testament in the Tangoa Language of Vanuatu
Le Nouveau Testament dans la langue Tangoa de Vanuatu

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tangoa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-11-24

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Sep 2021 from source files dated 10 Sep 2021

89356e5c-df58-558e-9b27-ae0321adb2df